

การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร
ในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย*
A STUDY OF GUIDELINES FOR PROMOTING EXECUTIVE FUNCTIONS
IN PRESCHOOLERS WITH ATTENTION DEFICIT/HYPERACTIVITY
DISORDER

วีรยา คำเรืองฤทธิ์

Veeraya Khamruangrith

สุธาวัลย์ หาญจรสุข

Suthawan Harnkajornsuk

ทมลตา บุญญาญจน์

Tamala Boonyakarn

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Srinakharinwirot University, Thailand

E-mail: veerayaying@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย และ 2) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารจำนวน 8 เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสรุปรงานวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ที่มีประสบการณ์ด้านการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในบริบทของประเทศไทย เครื่องมือที่ใช้ คือ ประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย รวมทั้งการใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย พบว่าผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียน ขาดความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหาร นอกจากนี้ระยะเวลาในการฝึกการคิดเชิงบริหารไม่เพียงพอและไม่ต่อเนื่อง 2) แนวทางสำคัญในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย ประกอบด้วย การให้ความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร การเลือก

* Received 30 August 2021; Revised 20 September 2021; Accepted 27 September 2021

กิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็กแต่ละคน อีกทั้งการฝึกควรได้ลงมือปฏิบัติในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารและต้องฝึกอย่างต่อเนื่อง โดยผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร และควรมีการใช้เทคนิคการเสริมแรงทางบวก

คำสำคัญ: การคิดเชิงบริหาร, เด็กสมาธิสั้น, ปฐมวัย

Abstract

The objectives of this research article were 1) to study problems with promoting executive function in preschoolers with Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder and 2) to study the best methods of promoting executive function in preschoolers with Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder. There were two steps in this research. The first step was to synthesize studies of the methods and techniques to promote executive function. The target group studied consisted of eight studies related to the methods of promoting executive function. The research instrument was the research summary form. The second step was in-depth interviews with three experts in promoting executive function in the Thai context. The research tools here were in-depth interview guidelines. The data were analyzed by using descriptive statistics such as frequency, percent, and mean and using content analysis. The results of the research showed that (1) The major problem in promoting executive function in preschoolers with Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder is that the adults dealing with the affected child (e.g., parents, teachers, and school administrators) typically lack knowledge about how to promote executive function. Also, the training period for using executive function is too short and the content is not uniform. (2) The guidelines for promoting a child's executive function that should be emphasized to the adults are as follows: (a) enhancing an understanding of the executive function and how they are crucial to the child's life, (b) providing the knowledge about how best to choose the appropriate activities, given the child's age and interests, (c) encouraging activities that the girl or boy can do independently, (d) emphasizing that the training will be effective through consistent practice, and (e) using positive reinforcement to encourage and motivate the child's practice. It's essential to understand that parents or primary caregivers play the most important role in developing the child's executive function.

Keywords: Executive Functions, Children with Attention Deficit Hyperactivity Disorder, Early Childhood

บทนำ

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องใช้ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ ซึ่งการจะประสบความสำเร็จในทักษะชีวิตและการทำงานต้องมีทักษะการคิดและกระบวนการวางแผนจัดการตนเองที่ดีนั้น คือการคิดเชิงบริหาร (Executive Functions: EF) โดยเป็นการทำหน้าที่ของสมองที่ช่วยให้เราบริหารจัดการงานจนสำเร็จตามเป้าหมาย (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2558) จึงเป็นทักษะที่ควรได้รับการส่งเสริมในเด็กไทยอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 ในขณะที่เด็กไทยกว่าร้อยละ 30 มีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารล่าช้า (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล และคณะ, 2560) ซึ่งองค์ประกอบของการคิดเชิงบริหารพัฒนาขึ้นในเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 0 - 6 ปี พบว่าเมื่อเด็กอายุ 1 ปี จะมีองค์ประกอบด้านการจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) เมื่ออายุ 3 - 3.5 ปี จะมีองค์ประกอบด้านการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ (Inhibitory Control) เมื่ออายุ 4 - 4.5 ปี จะมีองค์ประกอบด้านการยืดหยุ่นความคิด (Cognitive Flexibility) และเมื่ออายุ 4.5 - 6 ปี จะมีองค์ประกอบด้านการควบคุมอารมณ์ (Emotional Control) ร่วมกับการวางแผนจัดการ (Plan/Organize) (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2560) ซึ่งสามารถพบความบกพร่องด้านการคิดเชิงบริหารปรากฏอยู่ในเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เช่น เด็กสมาธิสั้น เด็กออทิสติก เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นต้น ดังเช่นการวิจัยการจำเพื่อใช้งานและปัญหาทักษะในการทำงานของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 8 - 13 ปี ของ Kofler, M. J. et al. พบว่า ภาวะสมาธิสั้นที่มีปัญหาหลายด้านเป็นผลมาจากความบกพร่องของการจำเพื่อใช้งานทำให้เกิดความยากลำบากในการวางแผน ความตั้งใจ และคงไว้ซึ่งการดำเนินการตามเป้าหมาย (Kofler, M. J. et al., 2018)

ภาวะสมาธิสั้นเป็นอาการที่ก่อให้เกิดปัญหาทางพฤติกรรมและการเรียนของเด็กวัยเรียนที่พบบ่อยที่สุด โดยพบได้ร้อยละ 5 ของเด็กวัยเรียน ซึ่งเป็นกลุ่มอาการที่เกิดขึ้นตั้งแต่เด็กก่อนอายุ 12 ปี สาเหตุจากความผิดปกติของสมองที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม การเรียน อารมณ์และการเข้าสังคมกับผู้อื่น กลุ่มอาการนี้ประกอบด้วยอาการขาดสมาธิ อาการซน อยู่ไม่นิ่ง และอาการหุนหันพลันแล่น (ชาญวิทย์ พรนภดล, 2559) ทั้งนี้อาการดังกล่าวมีความเชื่อมโยงกับความบกพร่องของการคิดเชิงบริหาร คือ มีปัญหาเกี่ยวกับความจำ การควบคุมพฤติกรรม และอารมณ์ของตนเอง พบว่าภาวะสมาธิสั้นมีความสัมพันธ์กับความบกพร่องของการคิดเชิงบริหาร ดังปรากฏในการศึกษาของ ฐานันท์ แสงสว่าง จากการพัฒนาตัวบ่งชี้การคิดเชิงบริหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษา พบว่าผลการวัดการคิดเชิงบริหาร

ของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ร่วมกับภาวะสมาธิสั้นมีความยับยั้งชั่งใจและการควบคุมอารมณ์ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย (ฐาปนีย์ แสงสว่าง, 2559) รวมทั้งจากการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการคิดเชิงบริหารที่บกพร่องในเด็กสมาธิสั้นและเด็กปฐมวัยพบองค์ประกอบที่ถูกกล่าวถึง 4 อันดับ ได้แก่ ความจำเพื่อใช้งานความยับยั้งชั่งใจ การควบคุมอารมณ์ และการวางแผน จัดระบบ ดำเนินการตามลำดับ (Barkley, R., 2017) จึงกล่าวได้ว่า ความบกพร่องของการคิดเชิงบริหารมีความสัมพันธ์กับอาการสมาธิสั้นในเด็กปฐมวัย โดยความบกพร่องของการคิดเชิงบริหารสามารถคาดการณ์อาการของสมาธิสั้นได้ ดังนั้นเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยจึงควรได้รับการเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และการเข้าสังคม อีกทั้งเด็กสมาธิสั้นยังมีปัญหาหลักในด้านพฤติกรรมและอารมณ์ที่อาจขัดขวางการเรียนรู้ในอนาคต ดังนั้นจึงควรให้ความช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้นในระยะเริ่มแรกที่พบปัญหา ประกอบกับมีงานวิจัยที่บ่งชี้ว่าประสบการณ์ในช่วง 3 ถึง 6 ปี เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งให้แก่การคิดเชิงบริหารหรือเรียกได้ว่าช่วงวัยนี้ เป็นวัยหน้าต่างแห่งโอกาสบานสำคัญของการพัฒนาการคิดเชิงบริหาร ด้วยเหตุที่เป็นช่วงเวลาที่สมอง มีอัตราการเจริญเติบโตก้าวหน้ามากที่สุด (สุภาวดี หาญเมธี, 2560) สอดคล้องกับ Kuhn, L. J. et al., ได้ประเมินการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กวัยก่อนเรียนที่มีพัฒนาการล่าช้าผ่านการให้คะแนนของครูและผู้ดูแล พบว่าผลการประเมินเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าจะทำงานไม่เป็นระบบโดยทำได้ต่ำกว่าเพื่อนในวัยเดียวกัน ดังนั้นเด็กสมาธิสั้นควรได้รับการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารตั้งแต่วัยปฐมวัย เพื่อให้พวกเขาสามารถพัฒนาการคิดเชิงบริหารได้เท่ากับหรือใกล้เคียงกับเพื่อนในวัยเดียวกัน (Kuhn, L. J. et al., 2017)

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย เพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาโปรแกรมการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารที่เหมาะสมแก่เด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย โดยเด็กเหล่านี้เป็นกลุ่มที่มีทักษะการคิดเชิงบริหารบกพร่องโดยเฉพาะองค์ประกอบของการคิดเชิงบริหารด้านความจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กสมาธิสั้นมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และยังอาจส่งผลให้เกิดปัญหาการเรียนและปัญหาสังคมในอนาคต ดังนั้นการสร้างพลเมืองที่ดีให้แก่สังคมจึงควรเริ่มส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยเพื่อสร้างพื้นฐานของพลเมืองที่ดีในการพัฒนาประเทศชาติในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทาง

การส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ และ ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในบริบทของประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มเป้าหมาย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ประกอบด้วยคุณสมบัติ ได้แก่ เป็นงานวิจัยที่ศึกษาในเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น เป็นงานวิจัยที่ศึกษาในเด็กที่มีอายุไม่เกิน 8 ปี โดยศึกษาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2553 - 2562 หรือคริสต์ศักราช 2010 - 2019 และเป็นงานวิจัยแบบฉบับเต็ม (Full Text) ที่สามารถ Download ผ่านระบบฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมทั้งงานวิจัยต้องมีข้อมูลเพียงพอเพื่อนำมาสังเคราะห์ และผ่านการประเมินด้วยแบบประเมินคุณภาพงานวิจัยของนางลักษณ์ วิรัชชัย ในระดับดีถึงดีมาก โดยผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยแยกเป็นรายเล่มพบว่า มีงานวิจัยที่ผ่านการประเมินจำนวน 8 เรื่อง ซึ่งเป็นงานวิจัยจากต่างประเทศทั้งหมด 5 เรื่อง และงานวิจัยจากประเทศไทยจำนวน 3 เรื่อง (นางลักษณ์ วิรัชชัย, 2552)

2. ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในประเทศไทย มีคุณสมบัติ คือ มีประสบการณ์ในการสอนหรือการจัดกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารให้กับเด็กและ/หรือผู้ปกครอง อย่างน้อย 3 ปี จำนวน 3 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แบบสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีประเด็นที่สำคัญ เช่น วิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร สื่อที่ใช้ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ระยะเวลาที่ใช้ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร และปัญหาในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร เป็นต้น

2. ประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร 5 ประเด็น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยคำถามในการสัมภาษณ์ เช่น จากประสบการณ์ของท่านแนวทางในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารใดที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด และอะไรคือปัญหาหรืออุปสรรคในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารที่ท่านพบ เป็นต้น

ทั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ การศึกษาปฐมวัย และการวัดและประเมินผลจำนวน 3 ท่าน ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องความมุ่งหมายของงานวิจัยและเนื้อหา (Index of Item - Objective Congruence: IOC) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหาสามารถนำไปใช้วัดได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมี ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 - 1.00 ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะ คือ ให้เพิ่ม

การประเมินคุณภาพงานวิจัย ก่อนนำงานวิจัยมาใช้ในการสังเคราะห์งานวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. สืบค้นในฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2553 - 2562 หรือคริสต์ศักราช 2010 - 2019 โดยพิจารณาคัดเลือกงานวิจัยที่สามารถ Download ผ่านระบบฐานข้อมูลของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้แบบฉบับเต็ม (Full Text)

2. อ่านงานวิจัยเพื่อพิจารณาคัดเลือกงานวิจัยที่นำมาศึกษาตามคุณสมบัติที่กำหนด เพื่อนำมาสังเคราะห์

3. ประเมินคุณภาพงานวิจัยด้วยแบบประเมินคุณภาพงานวิจัยของของ นงลักษณ์ วิรัชชัย โดยเลือกงานวิจัยที่อยู่ในเกณฑ์ดีถึงดีมาก (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2552)

4. สังเคราะห์งานวิจัยตามประเด็นที่กำหนด โดยบันทึกข้อมูลลงในแบบสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย

5. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย พร้อมนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์เชิงลึก

6. ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ ตามวันเวลาที่นัดหมายไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของงานวิจัยและข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานวิจัย โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

2. การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย ด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยจากการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารทั้งในประเทศและต่างประเทศ และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีประสบการณ์ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ด้านปัญหาในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร พบปัญหาในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ทั้งหมดจำนวน 4 ด้าน ดังนี้

ปัญหาด้านที่ 1 การขาดความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารของปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารและการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร นอกจากนี้

ครูการศึกษาพิเศษ นักกิจกรรมบำบัด นักจิตวิทยา หรือนักสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องส่วนหนึ่งที่มีความรู้ด้านการคิดเชิงบริหารอยู่แล้วแต่ยังไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถนำความรู้มาตกผลึกแล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการสอนหรือจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดเชิงบริหารได้ และยังส่งผลให้นักสหวิชาชีพไม่สามารถให้คำแนะนำหรือให้ปรึกษาในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารแก่ครูและผู้ปกครองได้อย่างชัดเจน ซึ่งปกครอง ครู และนักสหวิชาชีพ ซึ่งเป็นผู้สอนทักษะการคิดเชิงบริหารให้แก่เด็กขาดความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหาร เช่น กระบวนการทำงานของสมองที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงบริหาร วิเคราะห์องค์ประกอบของการคิดเชิงบริหารและปัญหาด้านการคิดเชิงบริหารจากพฤติกรรมของเด็ก การเลี้ยงดู-อบรมสั่งสอนที่ส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร และวิธีการประเมินการคิดเชิงบริหาร ซึ่งเมื่อผู้ประเมินการคิดเชิงบริหารมีความรู้ที่แตกต่างกันทำให้การประเมินพฤติกรรมของทักษะการคิดเชิงบริหารได้ผลที่ไม่เที่ยงตรง ผลจากการขาดความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารทำให้ผู้สอนไม่เห็นความสำคัญต่อการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารและขาดประสบการณ์ในการสอนทักษะการคิดเชิงบริหารอีกด้วย

ปัญหาด้านที่ 2 ผู้ปกครองขาดความเข้าใจในตัวเด็กสมาธิสั้น ได้แก่ ขาดความรู้เกี่ยวกับภาวะสมาธิสั้น ขาดความเข้าใจในพฤติกรรมและอารมณ์ของเด็กสมาธิสั้น และขาดความเข้าใจความสามารถในปัจจุบันของบุตรที่อาจไม่สอดคล้องกับอายุจริงของบุตร

ปัญหาด้านที่ 3 ระยะเวลาในการสอนไม่เพียงพอต่อการพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็ก ทั้งในด้านของเวลาในการสอนต่อสัปดาห์ ระยะเวลาต่อครั้งในการสอน และระยะทั้งหมดในการวิจัย

ปัญหาด้านที่ 4 ผู้สอนขาดความสม่ำเสมอในการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหาร โดยเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยที่ไม่ได้รับเวลาในการสอนทักษะการคิดเชิงบริหารอย่างต่อเนื่อง ทำให้เด็กไม่ได้รับการพัฒนาการคิดเชิงบริหารเท่าที่ควร

ส่วนที่ 2 ด้านแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร พบแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารทั้งหมดจำนวน 7 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 วิธีการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ควรสอนให้เด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยได้ลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริง ซึ่งกิจกรรมที่ใช้ควรเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัยผ่านการลงมือทำกิจกรรมนั้นด้วยตนเอง เช่น ในสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ทั้งกิจวัตรประจำวัน การเล่นเกม การเรียนรู้ ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จำลองและสถานการณ์จริง รวมทั้งการเล่นบอร์ดเกม กิจกรรม การเคลื่อนไหว กิจกรรมเข้าจังหวะ กิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมงานบ้าน และการฝึกสมาธิ - โยคะ ซึ่งแต่ละกิจกรรมต้องผ่านการวิเคราะห์แล้วว่าเด็กสมาธิสั้นจะได้รับการพัฒนาองค์ประกอบด้านใดของทักษะการคิดเชิงบริหาร ทั้งนี้จากการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่าวิธีการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารมีรูปแบบวิธีการสอนแตกต่างกันแต่เป็นกิจกรรมที่ต้องลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริงพบร้อยละ 100 ได้แก่ กิจกรรมการเล่นบอร์ดเกม กิจกรรมการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อมัดใหญ่ กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมฝึกสมาธิ/โยคะ กิจกรรม

การเต้น และกิจกรรมในชีวิตประจำวัน และกิจกรรมการจัดการอุปกรณ์การเรียนและการจัดการเรียน ซึ่งสอนเด็กเป็นกลุ่มพบร้อยละ 87.5 และสอนเด็กรายบุคคลพบร้อยละ 12.5

แนวทางที่ 2 การเลือกกิจกรรมที่เด็กสนใจ กิจกรรมที่เด็กอยากทำ หรือกิจกรรมที่เด็กชอบ เช่น กิจกรรมการเล่นในรูปแบบต่าง ๆ จึงจะทำให้เด็กมีแรงจูงใจในการทำกิจกรรม ดังนั้นผู้สอนควรคำนึงถึงกิจกรรมที่ทำให้เด็กมีแรงบันดาลใจทำกิจกรรมด้วยตนเอง

แนวทางที่ 3 ผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารแก่เด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยมากที่สุด ซึ่งผู้ปกครองสามารถฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารได้อย่างสม่ำเสมอที่บ้าน รองลงมา คือ ครูผู้สอนเด็กที่โรงเรียน โดยเฉพาะครูปฐมวัย ซึ่งผู้ปกครองและครูควรร่วมมือกันในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร จะทำให้เกิดความต่อเนื่องในการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ทั้งนี้จากการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่าบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ผู้วิจัย คือ นักจิตวิทยานักกิจกรรมบำบัด และครู เป็นผู้สอนทักษะการคิดเชิงบริหารแก่เด็กกลุ่มเป้าหมายเองพบร้อยละ 62.5 ลำดับต่อมา คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารพบร้อยละ 25 และผู้วิจัยคือ นักจิตวิทยา อบรมครูการศึกษาพิเศษและครูทั่วไปเพื่อให้ไปสอนทักษะการคิดเชิงบริหารแก่เด็กกลุ่มเป้าหมายพบร้อยละ 12.5

แนวทางที่ 4 ขั้นตอนในการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร จากการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่าจำนวนขั้นตอนการสอนแต่ละครั้ง ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนต่อครั้งพบร้อยละ 37.5 เท่ากับ 4 ขั้นตอนต่อครั้งพบร้อยละ 37.5 รองลงมาคือ 3 ขั้นตอนต่อครั้งพบร้อยละ 25 โดยจะมีลำดับขั้นตอน คือ เริ่มต้นจากการพูดคุยชี้แจงรายละเอียดของกิจกรรมและทำการฝึกสมาธิ ขั้นต่อมาจะเน้นการปฏิบัติผ่านสถานการณ์จริง และขั้นสุดท้ายจะสรุปและการอภิปรายผลหลังจากการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหาร

แนวทางที่ 5 ระยะเวลาในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร จากการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่าใช้ระยะเวลาฝึกทั้งหมดเฉลี่ย 8 สัปดาห์ โดยพบความถี่ที่ใช้ฝึกเฉลี่ย 4 วันต่อสัปดาห์ และระยะเวลาที่ใช้ต่อการฝึกเฉลี่ย 50 นาทีต่อครั้ง

แนวทางที่ 6 สื่อ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร จากการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่าใช้อุปกรณ์การเรียนพบร้อยละ 25 อุปกรณ์กีฬาพบร้อยละ 25 ของเล่นพบร้อยละ 12.5 และอุปกรณ์ในกิจวัตรประจำวันพบร้อยละ 12.5

แนวทางที่ 7 การเสริมแรงทางบวก สามารถทำได้ขณะทำกิจกรรมและหลังสิ้นสุดกิจกรรม เช่น การชมเชยเด็กระหว่างการทำกิจกรรม การให้รางวัลเด็กเมื่อทำกิจกรรมสำเร็จ การส่งเสริมการจัดการพฤติกรรมเชิงบวกโดยใช้การสื่อสารทางบวก เช่น ไม่ลงโทษดุว่าเด็ก เป็นต้น รวมทั้งการใช้เบี้ยอรรถกรหรือการสะสมแต้มเพื่อให้ได้รางวัลใหญ่สิ่งที่เด็กต้องการ ทั้งนี้ผู้สอนควรทราบสิ่งที่เด็กชอบเพื่อใช้เป็นเป้าหมายที่มีคุณค่ากับเด็กในการให้รางวัลแก่เด็กภายหลังเมื่อทำกิจกรรมได้สำเร็จ

อภิปรายผล

จากการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย พบประเด็นสำคัญดังนี้

ประเด็นที่ 1 สภาพปัญหาในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยที่สำคัญและส่งผลกระทบอย่างมากในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย คือ การขาดความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารของบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาของเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย เช่น ปกครอง ครู ผู้บริหารโรงเรียน และนักสหวิชาชีพ เนื่องจากหากบุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่มีความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารแล้วก็จะทำให้เขาไม่เห็นความสำคัญในการพัฒนาการคิดเชิงบริหารให้แก่เด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย ทำให้เด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยไม่ได้รับในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารที่เพียงพอและเหมาะสม ซึ่งส่งผลอย่างยิ่งต่อสมองของเด็กในวัยนี้ที่สามารถพัฒนาได้รวดเร็วกว่าเด็กวัยอื่น ๆ ทั้งนี้ผู้ปกครองเป็นผู้ที่อบรมเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่แรกเกิด หากผู้ปกครองมีความรู้ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารก็จะสามารถส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารให้แก่เด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยได้อย่างต่อเนื่องและเป็นพื้นฐานในการสร้างทักษะการคิดเชิงบริหารที่ดีเมื่อเด็กเติบโตขึ้น สอดคล้องกับ ราณี อิ่มน้ำขาว และจิระวรรณ ศรีจันทร์ไชย ได้กล่าวถึง ความพร้อมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ซึ่งผู้ปกครองควรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะการคิดเชิงบริหาร เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงไปยังแนวคิดของการส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กก่อนวัยเรียนได้ (ราณี อิ่มน้ำขาว และคณะ, 2564) นอกจากนี้หากครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารให้แก่เด็กสมาธิสั้นก็จะทำให้เด็กสมาธิสั้นได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นครูจึงต้องมีความรู้และเตรียมตัวในการสอนให้เด็กฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารขณะทำกิจกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียน สอดคล้องกับ Corcoran, R. P. & O'Flaherty, J. กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมของครูก่อนสอนส่งผลต่อการเพิ่มพฤติกรรมการควบคุมตนเองของเด็กสมาธิสั้นได้ ทั้งนี้การที่ครูจะสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารได้นั้นต้องอาศัยแรงสนับสนุนจากผู้บริหารของโรงเรียน รวมทั้งหากครูมีความรู้ในการประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารจะสามารถช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาให้เด็กมีความพร้อมในการเรียนมากยิ่งขึ้น (Corcoran, R. P. & O'Flaherty, J., 2017) สอดคล้องกับ (Pellicano, E. et al., 2017) และ Vitiello, V. E. & Greenfield, D. B กล่าวว่าทักษะการคิดเชิงบริหาร เช่น ความยับยั้งชั่งใจ และการจำเพื่อใช้งาน มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนของเด็ก (Parong, J. et al., 2017); (Vitiello, V. E. & Greenfield, D. B., 2017)

ประเด็นที่ 2 แนวทางในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย ควรเลือกกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติเป็นแนวทางในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย สอดคล้องกับ ภาณุศักร หงส์ทอง และคณะ กล่าวว่ารูปแบบการพัฒนาการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยต้องใช้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Active

Learning) (ภาณุศักร หงส์ทอง และคณะ, 2562) รวมทั้งควรเลือกกิจกรรมที่เด็กสนใจ เนื่องจากการเลือกกิจกรรมที่เด็กสนใจจะทำให้เด็กมีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง ดังเช่นในด้านการจำเพื่อใช้งาน เมื่อเด็กชอบหรือสนใจสิ่งใดก็จะทำให้เด็กสามารถจดจำขั้นตอน หรือเนื้อหาของกิจกรรมนั้นได้ง่ายขึ้น เช่น เกมที่เด็กชอบเมื่อสอนให้เด็กเล่นแล้วเด็กก็จะจดจำ วิธีการเล่นได้รวดเร็ว ต่อมาเด็กก็จะสามารถควบคุมตนเองให้ทำกิจกรรมที่ชอบนั้นสำเร็จ ซึ่งผู้สอนควรเลือกเกมให้ตรงกับองค์ประกอบของการคิดเชิงบริหารที่ต้องการให้เด็กพัฒนา สอดคล้องกับ Parong, J. et al. ได้ศึกษาการเล่นวิดีโอเกมของกลุ่มตัวอย่างทั้งในเด็กสมาธิสั้น พบว่า เกมที่มีเป้าหมายในการพัฒนาการคิดเชิงบริหารเฉพาะด้าน สามารถเพิ่มประสิทธิภาพ ในการพัฒนาการคิดเชิงบริหารได้ (Parong, J. et al., 2017) นอกจากนี้การลงมือฝึกปฏิบัติ ทักษะการคิดเชิงบริหารในสถานการณ์จริง เช่น กิจกรรมในชีวิตประจำวัน การเล่นเกม และ กิจกรรมเคลื่อนไหว ทำให้เด็กได้บูรณาการประสาทความรู้สึกลงในสมองส่งผลให้สมองเกิดการ เรียนรู้และจดจำ สอดคล้องกับ Rhoads, C. L. et al. ได้ศึกษาการนำเอากิจกรรมเคลื่อนไหว ท่าทางและการออกกำลังกายมาใช้ฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารทั้งในเด็กทั่วไปและเด็กสมาธิสั้น (Rhoads, C. L. et al., 2018) พบว่ากิจกรรมเคลื่อนไหวท่าทางมีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาการ คิดเชิงบริหารของเด็กได้ ทั้งนี้ผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร แก่เด็กสมาธิสั้นมากที่สุด เนื่องจากผู้ปกครองเป็นผู้ที่อยู่อาศัยร่วมกับเด็กและอบรมเลี้ยงดูเด็ก เป็นหลัก โดยเฉพาะในวัย 3 - 6 ปี ซึ่งเป็นช่วงเวลาในการวางรากฐานของการเสริมสร้างทักษะ การคิดเชิงบริหารมากที่สุด (สุภาวดี หาญเมธี, 2560) ดังนั้นกิจกรรมที่ใช้ฝึกที่บ้านสามารถทำ กิจกรรมเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันและกิจกรรมงานบ้านตามวัย ซึ่งกิจกรรมกิจวัตรประจำวัน จะเป็นกิจกรรมที่สามารถทำได้ต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Shuai, L. et al. กล่าวว่าโปรแกรมการ ฝึกอบรมของการคิดเชิงบริหารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในชีวิตจริงเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการคิด เชิงบริหารที่มีนัยสำคัญ และทำให้เด็กสมาธิสั้นมีอาการดีขึ้น (Shuai, L. et al., 2017) และ ทมลา บุญญาญจน์ กล่าวว่า การช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐานสามารถพัฒนาเด็กที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษได้โดยใช้กิจกรรมในชีวิตประจำวันและเกิดขึ้นโดยการมีส่วนร่วม ระหว่างเด็กและครอบครัวภายในสภาพแวดล้อมที่เด็กคุ้นเคย (ทมลา บุญญาญจน์, 2560) ดังนั้นผู้ปกครองควรสอดแทรกการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารเข้าไปขณะทำกิจวัตรประจำวันก็ จะทำให้เด็กได้พัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารของตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การเสริมแรง ทางบวกในการทำกิจกรรมจะสามารถสร้างแรงจูงใจแก่เด็ก ซึ่งจะช่วยให้เด็กอยากทำกิจกรรมจน เสร็จได้ ได้แก่ การให้คำชมขณะทำกิจกรรมและการให้รางวัลเมื่อทำกิจกรรมสำเร็จ สอดคล้อง กับ สุวรี ศิวะแพทย์ และ สุชาดา กลางสอน ได้ศึกษาผลของการเสริมแรงทางบวกต่อพฤติกรรม ก่อทวนในชั้นเรียนของเด็กสมาธิสั้น พบว่า การเสริมแรงด้วยเบี้ยยรรถกรและเทคนิคการ เสริมแรงทางสังคม สามารถเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์และลดพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน ของเด็กสมาธิสั้นได้ (สุวรี ศิวะแพทย์ และคณะ, 2559) ประกอบกับการศึกษาของ ภาณุศักร

บุหงอ และคณะ พบว่า หลังได้รับการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรเด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองสูงกว่าก่อนได้รับการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการเสริมแรงทางบวกเป็นวิธีการที่มีเหมาะสมสามารถนำมาใช้การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยได้ (กาญจนา บุหงอ และคณะ, 2563)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ในปัจจุบันพบปัญหาในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย เนื่องมาจากการที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหาร เช่น ปกครองครู และผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งนักวิชาชีพที่มีความรู้ด้านการคิดเชิงบริหารแต่ยังไม่สามารถประเมินได้อย่างเหมาะสม และไม่สามารถนำความรู้ประยุกต์ใช้ในการสอนและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองและครูได้ นอกจากนี้พบว่าผู้ปกครองยังขาดความเข้าใจในตัวเด็ก และขาดความรู้เกี่ยวกับเรื่องภาวะสมาธิสั้น ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ส่งผลให้เด็กไม่ได้รับการฝึกอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้การพัฒนาการคิดเชิงบริหารไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้แนวทางในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพนั้น นักวิชาชีพต้องที่มีความรู้ด้านการคิดเชิงบริหารที่แม่นยำในด้านการประเมินและการสอน เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งผู้สอนควรการเลือกกิจกรรมเหมาะสมตามวัยที่เด็กสนใจและได้ลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริง และผู้สอนควรให้การเสริมแรงทางบวกขณะทำกิจกรรม ทั้งนี้ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยพบว่าการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยจากการสังเคราะห์งานวิจัย ควรศึกษางานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการคิดเชิงบริหารแต่ละองค์ประกอบ ซึ่งจะให้เห็นความชัดเจนของแนวทางในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารที่เฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น สำหรับข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้สนใจสามารถนำแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยไปพัฒนาหลักสูตร โปรแกรม หรือจัดกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารเพื่อนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริงอย่างเป็นรูปธรรม

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณทุนสนับสนุนจากการสนับสนุนการวิจัยทุนพัฒนาบัณฑิตศึกษาจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติประจำปีงบประมาณ 2563

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา บุหงอ และคณะ. (2563). ผลของการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 7(2), 15-30.
- ชาญวิทย์ พรนภดล. (2559). จิตเวช ศิริราช DSM-5. กรุงเทพมหานคร: ประยูรสาส์นไทยการพิมพ์.
- ฐาปณีย์ แสงสว่าง. (2559). ความสามารถคิดบริหารจัดการตน: แบบวัดและแนวทางการพัฒนาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทมลตา บุญกาญจน์. (2560). การช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐาน ในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม. วารสารวิจัยและพัฒนาศึกษาพิเศษ, 6(1), 91-99.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2552). รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาไทย: การวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta-analysis). สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, กรุงเทพมหานคร.
- นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2558). Executive Functions กับความพร้อมทางการเรียนในเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: มหกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู ครั้งที่ 8.
- _____. (2560). Executive Functions (EF). กรุงเทพมหานคร: การประชุมวิชาการ เรื่องทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จสำหรับเด็กในศตวรรษที่ 21.
- นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล และคณะ. (2560). การพัฒนาและหาค่าเกณฑ์มาตรฐานเครื่องมือประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย. เรียกใช้เมื่อ 23 สิงหาคม 2562 จาก <http://kb.hsri.or.th/dspace/handle/11228/4650?locale-attribute=th>
- ภาณุศักร หงส์ทอง และคณะ. (2562). รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง (Executive function: EF) ของเด็กปฐมวัย. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 6(6), 2765-2786.
- ราณี อิ่มน้ำขาว และคณะ. (2564). บทบาทของพยาบาลในการเสริมสร้างทักษะ EF (การคิดเชิงบริหารและจัดการชีวิต) ในเด็กปฐมวัย. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 8(1), 239-244.
- สุวรี ศิวะแพทย์ และคณะ. (2559). ผลของการเสริมแรงทางบวกต่อพฤติกรรมก่อนวัยเรียนของเด็กรุ่นใหม่. Journal of Education Khon Kaen University (Graduate Studies Research), 9(4), 212-219.
- Barkley, R. (2017). 7 Executive Function Deficits Tied to ADHD. [Online]. Retrieved November 16, 2019, from <https://www.additudemag.com/7-executive-function-deficits-linked-to-adhd/?fbclid=IwAR10kknAXnZVtzfweliljDG->

- Corcoran, R. P. & O'Flaherty, J. (2017). Executive Function during Teacher Preparation. *Teaching and Teacher Education*, 63(2017), 168-175.
- Kofler, M. J. et al. (2018). Working Memory and Organizational Skills Problems in ADHD. *Journal of Child Psychology and Psychiatry, and Allied Disciplines*, 59(1), 57-67.
- Kuhn, L. J. et al. (2017). Examining an Executive Function Battery for Use with Preschool Children with Disabilities. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 47(2017), 2587-2594.
- Parong, J. et al. (2017). Learning Executive Function Skills by Playing Focused Video Games. *Contemporary Educational Psychology*, 51(2017), 141-151.
- Pellicano, E. et al. (2017). Executive function predicts school readiness in autistic and typical preschool children. *Cognitive Development*, 43(2017), 1-13.
- Rhoads, C. L. et al. (2018). Put Your Hands Up! Gesturing Improves Preschoolers' Executive Function. *Journal of Experimental Child Psychology*, 173(2018), 41-58.
- Shuai, L. et al. (2017). Executive Function Training for Children with Attention Deficit Hyperactivity Disorder. *Chinese Medical Journal*, 130(5), 549-558.
- Vitiello, V. E. & Greenfield, D. B. (2017). Executive functions and approaches to learning in predicting school readiness. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 53(2017), 1-9.